ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ

«ЛУБЕНСЬКИЙ ФІНАНСОВО - ЕКОНОМІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ПОЛТАВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«СТРАХУВАННЯ»

(назва дисципліни)

ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ

«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 07 Управління та адміністрування

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 076 Підприємництво та торгівля

ОСВІТНЬО – ПРОФЕСІЙНИЙ СТУПІНЬ фаховий молодший бакалавр

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Наталія СЛЄПЦОВА, викладач обліково-фінансових дисциплін, кваліфікаційна категорія «спеціаліст вищої категорії»

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО
на засіданні циклової комісії
обліково - фінансових дисциплін
Відокремленого структурного підрозділу
«Лубенський фінансово - економічний
фаховий коледж Полтавського державного
аграрного університету»
Протокол №6 від «16» 01 2026 р.
Голова циклової комісії _____ Наталія СЛЄПЦОВА
(підпис)

І. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна програма навчальної дисципліни «Страхування» є нормативним документом, що визначає зміст навчальної дисципліни, компетентності та результати навчання, які вона формує.

Навчальна програма навчальної дисципліни «Страхування» спрямована на оволодіння знаннями та практичними навичками щодо страхового захисту майнових інтересів юридичних і фізичних осіб на випадок настання ризикових ситуацій, функціонування та аналізу страхового ринку.

Навчальну програму з навчальної дисципліни «Страхування» укладено на основі Стандарту фахової передвищої освіти зі спеціальності 076 Підприємництво та торгівля освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр».

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальності	076 Підприємництво та торгівля
Освітньо-професійний ступінь	фаховий молодший бакалавр
Обов’язковаа/вибіркова	Вибірковий компонент
Кількість тем	11
Загальна кількість годин	90
Види навчальної діяльності та види навчальних занять, обсяг годин:	
Лекції	24
Практичні заняття	16
Самостійна робота	50
Форма підсумкового контролю	залік

ІІ. МЕТА, ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СТРАХОВІ ПОСЛУГИ»

компетентності та заплановані результати навчання

Мета навчальної дисципліни «Страхування»: отримання теоретичних знань і практичних навичок із організації та надання страхових послуг.

Завдання навчальної дисципліни «Страхування»:: з'ясування необхідності і сутності страхового бізнесу, сутності та значення надання страхових послуг для страхування ризиків підприємств та фізичних осіб; засвоєння методів організації та функціонування страхового ринку в Україні; вивчення умов надання страхових послуг і формування цивілізованого ставлення до колективного та особистого майна, власного життя та здоров'я, відповідальності перед третіми особами, порядку та методів проведення страхування; ознайомлення з джерелами та особливостями надання страхових послуг підприємствам різних галузей, сфер діяльності та форм власності, законодавчою базою, що регулює розвиток страхування в Україні та забезпечує страхову діяльність підприємств.

Предметом навчальної дисципліни «Страхування» є: теоретичні і практичні аспекти застосування конкретних видів страхування на підставі вивчення їх змісту, визначення потреб страхового ринку й окремих галузей суспільства.

Передумовою вивчення навчальної дисципліни «Страхування» є: досягнення здобувачами освіти обов'язкових результатів навчання та набуття загальних і спеціальних компетентностей

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі освіти **повинні:**

- знати:

- сутність, функції, принципи та роль розвитку страхових послуг в економічній системі суспільства;
- методи організації роботи страховика щодо страхового захисту;
- порядок укладання та ведення страхової угоди, проведення страхування технічних ризиків;
- особливості, форми і види особистого страхування;
- види страхування майна та відповідальності підприємств;
- стан та порядок проведення сільськогосподарського страхування;
- переваги страхування фінансово-кредитних ризиків;
- автотранспортне страхування;
- страхування майна і відповідальності громадян;

уміти:

- використовувати набуті теоретичні знання під час страхування від різних ризиків, що загрожують підприємству та його працівникам;
- розраховувати страхову суму та страхове відшкодування для різних видів страхових послуг, фінансові результати діяльності страхової компанії та її податкове зобов'язання;
- організовувати та планувати фінансову стратегію страхової компанії;
- пояснювати методику розрахунку страхових тарифів для видів загального страхування та страхування життя;
- розв'язувати задач із надання страхових послуг та складати договори страхування;
- приймати управлінські рішення щодо уникнення ризиків за допомогою укладання відповідних договорів.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліни «**Страхування»** пов'язана із дисциплінами: «Комерційна діяльність», «Підприємницька діяльність».

Програмою навчальної дисципліни «Страхування» передбачено проведення лекцій, практичних занять із тем курсу.

Перелік і сутність сформованих компетентностей і результатів навчання:

Назва компетентностей/ результатів навчання	Сутність сформованих компетентностей/результат
Інтегральна компетентність	Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі підприємницької, торговельної та біржової діяльності або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів системи наук, які формують концепції організації і функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
Спеціальні компетентності (СК)	СК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо діяльності підприємства. СК 5. Здатність здійснювати діяльність із дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності. СК 6. Здатність виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур. СК 7. Здатність застосовувати основи обліку, оподаткування і страхування у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.
Результати навчання (РН)	РН 3. Володіти державною та іноземною мовами у професійній діяльності. РН 6. Проявляти ініціативу та підприємливість, володіти навичками міжособистісної взаємодії для досягнення професійної мети. РН 8. Володіти методами й інструментарієм для підготовки проєктів управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур. РН 11. Знати основи нормативно-правового забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і застосовувати їх на практиці. РН 13. Застосовувати отримані навички з основ обліку, оподаткування і страхування у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності. РН 17. Визначати основні показники діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур для забезпечення їх ефективності.

ІІІ. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1. ОРІЄНТОВНА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	**Обсяг годин**			**Разом**
Назва	Лекції	Практичні	Самостійне вивчення	
Сутність, принципи,класифікація і роль страхування в Україні	2		4	6
Державне регулювання страхової діяльності	2		4	6
Страхові ризики та їх оцінювання	2	2	4	8
Страховий ринок та договір страхування	2		4	6
Страхування життя	2	2	6	10
Медичне страхування та страхування від нещасних випадків	2	2	6	10
Сільськогосподарське страхування	4	2	6	12
Автотранспортне страхування	2	2	4	8
Страхування майна і відповідальності громадян	2	2	6	10
Перестрахування і співстрахування	2	2	4	8
Фінансова діяльність страхової компанії	2	2	2	6
Всього	24	16	50	90

3.2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.СУТНІСТЬ, ПРИНЦИПИ, КЛАСИФІКАЦІЯ І РОЛЬ СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ

Необхідність та сутність категорії страхового захисту, методи його забезпечення

Страхування як економічна категорія та його ознаки. Функції страхування як економічної категорії. Принципи страхування. Системи страхування. Розвиток страхової справи в Україні в умовах ринку. Роль страхування у вирішенні соціальних проблем суспільства. Страхова термінологія та її класифікація. Поняття об'єктів страхування. Об'єкти страхування в майновому, особистому страхуванні, в страхуванні відповідальності.

Страхова відповідальність (страхове покриття). Страхове забезпечення. Страхова сума та особливості цього поняття в майновому, особистому страхуванні, у страхуванні відповідальності.

Історія виникнення та розвитку страхування в Україні.

2. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ СТРАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Правове забезпечення страхової діяльності в Україні. Необхідність та основні інструменти державного регулювання страхової діяльності,ліцензування, визначення вимог до розміру та структури статутного фонду, забезпечення запасу платоспроможності, застосування заходів впливу.

Організаційно-правова структура, повноваження та обов'язки Уповноваженого органу. Ліцензування та нагляд за суб'єктами страхового ринку. Особливості та основні напрями державної політики у сфері страхування.

Закон України "Про страхування" розділ IV"Державний нагляд за страховою діяльністю в Україні".

3. СТРАХОВІ РИЗИКИ І ІХ ОЦІНЮВАННЯ

Поняття ризику у страхуванні. Класифікація ризиків. Ознаки ризику, придатного для страхування. Оцінка страховиком ризику і визначення доцільності його страхування. Методи управління ризиком (уникнення, запобігання, поглинання, страхування). Специфіка ризиків у майновому страхуванні. Специфіка ризиків у особистому страхуванні. Специфіка ризиків у страхуванні відповідальності.

Практичні заняття

Методи оцінювання ризику

4. СТРАХОВИЙ РИНОК ТА ДОГОВІР СТРАХУВАННЯ

Поняття страхового ринку. Класифікація страхових ринків. Внутрішня структура страхового ринку. Суб'єкти страхового ринку. Характеристика основних чинників розвитку страхового ринку України.

Сутність і завдання маркетингу у страхуванні. Страхові посередники та їх роль на страховому ринку. Законодавче регулювання діяльності страхових посередників в Україні. Страхові послуги та особливості їх реалізації на страховому ринку. Договір страхування і його зміст згідно з Законом України "Про страхування". Страховик і страхувальник: взаємовідносини між ними; обов'язки сторін згідно з Законом України "Про страхування".

Характеристика сучасного стану страхового ринку України та перспективи його розвитку.

Місце і роль страхових компаній в економіці країни.

5. СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ

Змішане страхування життя. Умови виплати страхового відшкодування. Строки та тарифи страхування.

Страхування дітей. Умови страхування дітей. Суб'єкти та об'єкти страхування дітей. Розмір тарифних ставок.

Страхування до вступу в шлюб. Строк страхування. Вік дитини на момент підписання договору. Умови виплати страхових сум.

Практичні заняття

Визначення строків страхування, розміру страхових внесків, визначення викупної суми, страхового відшкодування.

6. МЕДИЧНЕ СТРАХУВАННЯ ТА СТРАХУВАННЯ ВІД НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ

Необхідність, розвиток і сучасний стан медичного страхування. Суб'єкти страхування і відносини між ними. Форми проведення медичного страхування та їх особливості. Термін укладання договорів медичного страхування громадян. Обов'язкове медичне страхування і його особливості. Добровільне медичне страхування. Договір страхування. Організація роботи страхової компанії після настання страхового випадку. Медичне страхування громадян, які виїздять за кордон. Послуги з міжнародного медичного асистансу та їх застосування. Умови і особливості укладання індивідуального та колективного договору страхування.

Індивідуальне страхування від нещасних випадків. Об'єкти і суб'єкти індивідуального страхування від нещасних випадків. Умови, за яких особа не

підлягає страхуванню.. Страхування дітей від нещасних випадків. Види обов'язкового страхування від нещасних випадків. Страхування від нещасних випадків на транспорті.

Практичні заняття

Визначення строків страхування, розміру страхових внесків.

Визначення викупної суми, страхової суми, страхового відшкодування.

7. СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКЕ СТРАХУВАННЯ

Економічні завдання страхування в сільському господарстві. Розвиток і сучасний стан страхування майна виробників сільськогосподарської продукції. Форми й види страхування майна сільськогосподарських підприємств. Страхування врожаїв сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень.

Страхування сільськогосподарських тварин.

Страхування будівель та іншого майна сільськогосподарських підприємств.

Практичні заняття

Розрахунок страхових платежів, збитку, розміру страхового відшкодування в рослинництві і тваринництві.

.

8. АВТОТРАНСПОРТНЕ СТРАХУВАННЯ

Поняття автотранспортного страхування, його сутність. Страхування цивільної відповідальності власників автотранспортних засобів.

Моторне (транспортне) страхове бюро України, його функції. Страхування вантажів, що перевозяться автомобільним транспортом. Страховий захист громадян від нещасних випадків на автомобільному транспорті. Сучасний стан і перспективи розвитку системи автотранспортного страхування в Україні.

Практичні заняття

Страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів, здійснення страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів, добровільне страхування відповідальності автоперевізників та експедиторів.

9. СТРАХУВАННЯ МАЙНА І ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ГРОМАДЯН

Види послуг страхових компаній громадянам – власникам майна.. Страхування будівель і споруд, що належать громадянам. Страхування домашнього майна. Страхування тварин у господарствах громадян. Страховий захист цивільної відповідальності громадян перед третіми особами. Види й

форми страхування. Страхування особистої відповідальності власників будівель і домашніх тварин. Страхування професійної та інших видів відповідальності громадян.

Практичні заняття

Визначення страхових сум збитку і страхового відшкодування за пошкодження майна підприємств.

10.ПЕРЕСТРАХУВАННЯ І СПІВСТРАХУВАННЯ

Сутність перестрахування, його функції та призначення. Активне і пасивне перестрахування. Методи перестрахування. Форми перестрахування. Сутність непропорційного перестрахування. Співстрахування та механізм його дії. Перестрахування як предмет безпосередньої діяльності страхової компанії. Факультативне перестрахування: сутність переваги, недоліки. Пропорційне і непропорційне перестрахування. Особливості проведення перестрахування вітчизняними страховиками за кордоном. Співстрахування: сутність, переваги, недоліки.

Практичні заняття

Ознайомлення із змістом договорів перестрахування та їх видами.

Форми проведення перестрахувальних операцій. Визначення страхових платежів, які отримає страховик і перестраховики та розрахунок величини комісійної винагороди і розміру страхового відшкодування.

11. ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ

Сутність і види доходу страхової компанії. Структура витрат страховиків. Формування і розподіл прибутку страховика. Прибуток від страхової діяльності.. Рентабельність страхових операцій.. Фінансова та інвестиційна діяльність страхових компаній. Фінансові результати діяльності страхових компаній та порядок їх обчислення. Оподаткування страхової діяльності в Україні.

Практичні заняття

Розрахунок показників для оцінки фінансового стану страхової компанії.

IV. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Рекомендована література і джерела

1. Журавка О.С., Бухтіарова А.Г., Пахненко О.М. Страхування : навч. посіб./ Суми: Сумський державний університет, 2020. 350 с.
2. Клапків Ю. Ринок страхових послуг: концептуальні засади, технічні інновації та перспективи розвитку: монографія: Тернопіль, ТНЕУ, 2020 568с.
3. Супрун А.А., Зайвенко Т.О. Страхові послуги : навч. посіб.- Львів: «Магнолія 2006», 2025.
4. Терещенко Т.Є., Заволока Л.О., Пономарьова О.Б Страхування (у схемах, таблицях, коментарях): навчальний посібник Дніпро: Університет митної справи тафінансів, 2020. 221 с.
5. Шишпанова Н.О. Страхові послуги: курс лекцій для здобувачів вищої освіти: Миколаїв, Миколаївський національний аграрний університет, 2020. 110с.

Електронні ресурси

1. Сайт Верховної ради України. URL: https://www.rada.gov.ua/
2. Нормативні акти України URL: http://www.nau.kiev.ua /
3. Законопроекти України URL:http://www.zakon.gov.ua
4. Урядовий кур'єр URL: http://www.ukcc.com.ua

ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ

«ЛУБЕНСЬКИЙ ФІНАНСОВО - ЕКОНОМІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ПОЛТАВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«СТРАХУВАННЯ»

(назва дисципліни)

ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ

«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 07 Управління та адміністрування

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 076 Підприємництво та торгівля

ОСВІТНЬО – ПРОФЕСІЙНИЙ СТУПІНЬ фаховий молодший бакалавр

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Наталія СЛЄПЦОВА, викладач обліково-фінансових дисциплін, кваліфікаційна категорія «спеціаліст вищої категорії»

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО
на засіданні циклової комісії
обліково - фінансових дисциплін
Відокремленого структурного підрозділу
«Лубенський фінансово - економічний
фаховий коледж Полтавського державного
аграрного університету»
Протокол №6 від «16» 01 2026 р.
Голова циклової комісії _____ Наталія СЛЄПЦОВА
(підпис)

І. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна програма навчальної дисципліни «Страхування» є нормативним документом, що визначає зміст навчальної дисципліни, компетентності та результати навчання, які вона формує.

Навчальна програма навчальної дисципліни «Страхування» спрямована на оволодіння знаннями та практичними навичками щодо страхового захисту майнових інтересів юридичних і фізичних осіб на випадок настання ризикових ситуацій, функціонування та аналізу страхового ринку.

Навчальну програму з навчальної дисципліни «Страхування» укладено на основі Стандарту фахової передвищої освіти зі спеціальності 076 Підприємництво та торгівля освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр».

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальності	076 Підприємництво та торгівля
Освітньо-професійний ступінь	фаховий молодший бакалавр
Обов’язковаа/вибіркова	Вибірковий компонент
Кількість тем	11
Загальна кількість годин	90
Види навчальної діяльності та види навчальних занять, обсяг годин:	
Лекції	24
Практичні заняття	16
Самостійна робота	50
Форма підсумкового контролю	залік

ІІ. МЕТА, ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СТРАХОВІ ПОСЛУГИ»

компетентності та заплановані результати навчання

Мета навчальної дисципліни «Страхування»: отримання теоретичних знань і практичних навичок із організації та надання страхових послуг.

Завдання навчальної дисципліни «Страхування»:: з'ясування необхідності і сутності страхового бізнесу, сутності та значення надання страхових послуг для страхування ризиків підприємств та фізичних осіб; засвоєння методів організації та функціонування страхового ринку в Україні; вивчення умов надання страхових послуг і формування цивілізованого ставлення до колективного та особистого майна, власного життя та здоров'я, відповідальності перед третіми особами, порядку та методів проведення страхування; ознайомлення з джерелами та особливостями надання страхових послуг підприємствам різних галузей, сфер діяльності та форм власності, законодавчою базою, що регулює розвиток страхування в Україні та забезпечує страхову діяльність підприємств.

Предметом навчальної дисципліни «Страхування» є: теоретичні і практичні аспекти застосування конкретних видів страхування на підставі вивчення їх змісту, визначення потреб страхового ринку й окремих галузей суспільства.

Передумовою вивчення навчальної дисципліни «Страхування» є: досягнення здобувачами освіти обов'язкових результатів навчання та набуття загальних і спеціальних компетентностей

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі освіти **повинні:**

- знати:

- сутність, функції, принципи та роль розвитку страхових послуг в економічній системі суспільства;
- методи організації роботи страховика щодо страхового захисту;
- порядок укладання та ведення страхової угоди, проведення страхування технічних ризиків;
- особливості, форми і види особистого страхування;
- види страхування майна та відповідальності підприємств;
- стан та порядок проведення сільськогосподарського страхування;
- переваги страхування фінансово-кредитних ризиків;
- автотранспортне страхування;
- страхування майна і відповідальності громадян;

уміти:

- використовувати набуті теоретичні знання під час страхування від різних ризиків, що загрожують підприємству та його працівникам;
- розраховувати страхову суму та страхове відшкодування для різних видів страхових послуг, фінансові результати діяльності страхової компанії та її податкове зобов'язання;
- організовувати та планувати фінансову стратегію страхової компанії;
- пояснювати методику розрахунку страхових тарифів для видів загального страхування та страхування життя;
- розв'язувати задач із надання страхових послуг та складати договори страхування;
- приймати управлінські рішення щодо уникнення ризиків за допомогою укладання відповідних договорів.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліни «**Страхування»** пов'язана із дисциплінами: «Комерційна діяльність», «Підприємницька діяльність».

Програмою навчальної дисципліни «Страхування» передбачено проведення лекцій, практичних занять із тем курсу.

Перелік і сутність сформованих компетентностей і результатів навчання:

Назва компетентностей/ результатів навчання	Сутність сформованих компетентностей/результат
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
Спеціальні компетентності (СК)	СК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо діяльності підприємства. СК 5. Здатність здійснювати діяльність із дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької та торговельної діяльності. СК 6. Здатність виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур. СК 7. Здатність застосовувати основи обліку, оподаткування і страхування у підприємницькій та торговельній діяльності.
Результати навчання (РН)	РН 3. Володіти державною та іноземною мовами у професійній діяльності. РН 6. Проявляти ініціативу та підприємливість, володіти навичками міжособистісної взаємодії для досягнення професійної мети. РН 8. Володіти методами й інструментарієм для підготовки проєктів управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких та торговельних структур. РН 11. Знати основи нормативно-правового забезпечення діяльності підприємницьких та торговельних структур. і застосовувати їх на практиці. РН 13. Застосовувати отримані навички з основ обліку, оподаткування і страхування у підприємницькій та торговельній тдіяльності. РН 17. Визначати основні показники діяльності підприємницьких та торговельних структур для забезпечення їх ефективності.

ІІІ. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1. ОРІЄНТОВНА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	**Обсяг годин**			**Разом**
Назва	Лекції	Практичні	Самостійне вивчення	
Сутність, принципи,класифікація і роль страхування в Україні	2		4	6
Державне регулювання страхової діяльності	2		4	6
Страхові ризики та їх оцінювання	2	2	4	8
Страховий ринок та договір страхування	2		4	6
Страхування життя	2	2	6	10
Медичне страхування та страхування від нещасних випадків	2	2	6	10
Сільськогосподарське страхування	4	2	6	12
Автотранспортне страхування	2	2	4	8
Страхування майна і відповідальності громадян	2	2	6	10
Перестрахування і співстрахування	2	2	4	8
Фінансова діяльність страхової компанії	2	2	2	6
Всього	24	16	50	90

3.2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.СУТНІСТЬ, ПРИНЦИПИ, КЛАСИФІКАЦІЯ І РОЛЬ СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ

Необхідність та сутність категорії страхового захисту, методи його забезпечення

Страхування як економічна категорія та його ознаки. Функції страхування як економічної категорії. Принципи страхування. Системи страхування. Розвиток страхової справи в Україні в умовах ринку. Роль страхування у вирішенні соціальних проблем суспільства. Страхова термінологія та її класифікація. Поняття об'єктів страхування. Об'єкти страхування в майновому, особистому страхуванні, в страхуванні відповідальності.

Страхова відповідальність (страхове покриття). Страхове забезпечення. Страхова сума та особливості цього поняття в майновому, особистому страхуванні, у страхуванні відповідальності.

Історія виникнення та розвитку страхування в Україні.

2. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ СТРАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Правове забезпечення страхової діяльності в Україні. Необхідність та основні інструменти державного регулювання страхової діяльності,ліцензування, визначення вимог до розміру та структури статутного фонду, забезпечення запасу платоспроможності, застосування заходів впливу.

Організаційно-правова структура, повноваження та обов'язки Уповноваженого органу. Ліцензування та нагляд за суб'єктами страхового ринку. Особливості та основні напрями державної політики у сфері страхування.

Закон України "Про страхування" розділ IV"Державний нагляд за страховою діяльністю в Україні".

3. СТРАХОВІ РИЗИКИ І ІХ ОЦІНЮВАННЯ

Поняття ризику у страхуванні. Класифікація ризиків. Ознаки ризику, придатного для страхування. Оцінка страховиком ризику і визначення доцільності його страхування. Методи управління ризиком (уникнення, запобігання, поглинання, страхування). Специфіка ризиків у майновому страхуванні. Специфіка ризиків у особистому страхуванні. Специфіка ризиків у страхуванні відповідальності.

Практичні заняття

Методи оцінювання ризику

4. СТРАХОВИЙ РИНОК ТА ДОГОВІР СТРАХУВАННЯ

Поняття страхового ринку. Класифікація страхових ринків. Внутрішня структура страхового ринку. Суб'єкти страхового ринку. Характеристика основних чинників розвитку страхового ринку України.

Сутність і завдання маркетингу у страхуванні. Страхові посередники та їх роль на страховому ринку. Законодавче регулювання діяльності страхових посередників в Україні. Страхові послуги та особливості їх реалізації на страховому ринку. Договір страхування і його зміст згідно з Законом України "Про страхування". Страховик і страхувальник: взаємовідносини між ними; обов'язки сторін згідно з Законом України "Про страхування".

Характеристика сучасного стану страхового ринку України та перспективи його розвитку.

Місце і роль страхових компаній в економіці країни.

5. СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ

Змішане страхування життя. Умови виплати страхового відшкодування. Строки та тарифи страхування.

Страхування дітей. Умови страхування дітей. Суб'єкти та об'єкти страхування дітей. Розмір тарифних ставок.

Страхування до вступу в шлюб. Строк страхування. Вік дитини на момент підписання договору. Умови виплати страхових сум.

Практичні заняття

Визначення строків страхування, розміру страхових внесків, визначення викупної суми, страхового відшкодування.

6. МЕДИЧНЕ СТРАХУВАННЯ ТА СТРАХУВАННЯ ВІД НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ

Необхідність, розвиток і сучасний стан медичного страхування. Суб'єкти страхування і відносини між ними. Форми проведення медичного страхування та їх особливості. Термін укладання договорів медичного страхування громадян. Обов'язкове медичне страхування і його особливості. Добровільне медичне страхування. Договір страхування. Організація роботи страхової компанії після настання страхового випадку. Медичне страхування громадян, які виїздять за кордон. Послуги з міжнародного медичного асистансу та їх застосування. Умови і особливості укладання індивідуального та колективного договору страхування.

Індивідуальне страхування від нещасних випадків. Об'єкти і суб'єкти індивідуального страхування від нещасних випадків. Умови, за яких особа не

підлягає страхуванню.. Страхування дітей від нещасних випадків. Види обов'язкового страхування від нещасних випадків. Страхування від нещасних випадків на транспорті.

Практичні заняття

Визначення строків страхування, розміру страхових внесків.

Визначення викупної суми, страхової суми, страхового відшкодування.

7. СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКЕ СТРАХУВАННЯ

Економічні завдання страхування в сільському господарстві. Розвиток і сучасний стан страхування майна виробників сільськогосподарської продукції. Форми й види страхування майна сільськогосподарських підприємств. Страхування врожаїв сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень.

Страхування сільськогосподарських тварин.

Страхування будівель та іншого майна сільськогосподарських підприємств.

Практичні заняття

Розрахунок страхових платежів, збитку, розміру страхового відшкодування в рослинництві і тваринництві.

.

8. АВТОТРАНСПОРТНЕ СТРАХУВАННЯ

Поняття автотранспортного страхування, його сутність. Страхування цивільної відповідальності власників автотранспортних засобів.

Моторне (транспортне) страхове бюро України, його функції. Страхування вантажів, що перевозяться автомобільним транспортом. Страховий захист громадян від нещасних випадків на автомобільному транспорті. Сучасний стан і перспективи розвитку системи автотранспортного страхування в Україні.

Практичні заняття

Страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів, здійснення страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів, добровільне страхування відповідальності автоперевізників та експедиторів.

9. СТРАХУВАННЯ МАЙНА І ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ГРОМАДЯН

Види послуг страхових компаній громадянам – власникам майна.. Страхування будівель і споруд, що належать громадянам. Страхування домашнього майна. Страхування тварин у господарствах громадян. Страховий захист цивільної відповідальності громадян перед третіми особами. Види й

форми страхування. Страхування особистої відповідальності власників будівель і домашніх тварин. Страхування професійної та інших видів відповідальності громадян.

Практичні заняття

Визначення страхових сум збитку і страхового відшкодування за пошкодження майна підприємств.

10.ПЕРЕСТРАХУВАННЯ І СПІВСТРАХУВАННЯ

Сутність перестрахування, його функції та призначення. Активне і пасивне перестрахування. Методи перестрахування. Форми перестрахування. Сутність непропорційного перестрахування. Співстрахування та механізм його дії. Перестрахування як предмет безпосередньої діяльності страхової компанії. Факультативне перестрахування: сутність переваги, недоліки. Пропорційне і непропорційне перестрахування. Особливості проведення перестрахування вітчизняними страховиками за кордоном. Співстрахування: сутність, переваги, недоліки.

Практичні заняття

Ознайомлення із змістом договорів перестрахування та їх видами.

Форми проведення перестрахувальних операцій. Визначення страхових платежів, які отримає страховик і перестраховики та розрахунок величини комісійної винагороди і розміру страхового відшкодування.

11. ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ

Сутність і види доходу страхової компанії. Структура витрат страховиків. Формування і розподіл прибутку страховика. Прибуток від страхової діяльності.. Рентабельність страхових операцій.. Фінансова та інвестиційна діяльність страхових компаній. Фінансові результати діяльності страхових компаній та порядок їх обчислення. Оподаткування страхової діяльності в Україні.

Практичні заняття

Розрахунок показників для оцінки фінансового стану страхової компанії.

IV. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Рекомендована література і джерела

1. Журавка О.С., Бухтіарова А.Г., Пахненко О.М. Страхування : навч. посіб./ Суми: Сумський державний університет, 2020. 350 с.
2. Клапків Ю. Ринок страхових послуг: концептуальні засади, технічні інновації та перспективи розвитку: монографія: Тернопіль, ТНЕУ, 2020 568с.
3. Супрун А.А., Зайвенко Т.О. Страхові послуги : навч. посіб.- Львів: «Магнолія 2006», 2025.
4. Терещенко Т.Є., Заволока Л.О., Пономарьова О.Б Страхування (у схемах, таблицях, коментарях): навчальний посібник Дніпро: Університет митної справи тафінансів, 2020. 221 с.
5. Шишпанова Н.О. Страхові послуги: курс лекцій для здобувачів вищої освіти: Миколаїв, Миколаївський національний аграрний університет, 2020. 110с.

Електронні ресурси

1. Сайт Верховної ради України. URL: https://www.rada.gov.ua/
2. Нормативні акти України URL: http://www.nau.kiev.ua /
3. Законопроекти України URL:http://www.zakon.gov.ua
4. Урядовий кур'єр URL: http://www.ukcc.com.ua